

Розвиток особистості студента в процесі навчання

Н.С. Пиж, канд. екон. наук

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Нині у системі вищої освіти України активізувалися процеси її реформування, що зумовлено вимогами Болонського процесу і пов'язано із входженням України до єдиного європейського та світового освітнього простору. З метою реалізації європейських підходів до освіти, дотримання світових освітніх стандартів (градація дипломів, єдина система додатків до дипломів, розвиток європейських стандартів якості, розширення мобільності студентів) та для ефективного і поступового переходу від традиційної системи освіти в Україні до нової, спрямованої на реалізацію ідей Болонської конвенції, необхідні нові підходи не лише до організації навчального процесу, але й до самого студента, який повинен розглядатись не просто як суб'єкт сприйняття нових знань, але і як багатогранна особистість. В останні десятиріччя перед вищою школою стоїть завдання переходу до формування професіоналів, які б могли у своїй майбутній професійній діяльності поєднувати глибокі фундаментальні теоретичні знання і практичну підготовку з постійно зростаючими вимогами інформаційного суспільства.

Це особливо важливо в сучасних умовах, коли світ переживає період глобалізації та розвитку високих технологій, коли одночасно з формуванням світової ринкової економіки відбувається процес народження фахівця сучасного типу. Це передбачає невідмінне і послідовне впровадження технологічних, управлінських та інших рішень, спрямованих на підвищення ефективності використання сучасних методів і принципів педагогічної діяльності в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу. Як показали дослідження останніх років, оптимальними є такі взаємини викладачів і студентів, що сприяють самоствердженню особистості й розвитку студента як майбутнього професіонала; створюють атмосферу психологічної захищеності, зниження внутрішнього емоційного напруження; формують позитивне взаємне ставлення викладача і студента один до одного; передбачають взаємообмін окремими рольовими функціями в дидактичній взаємодії; забезпечують активну участь і співтворчість у спільній навчально-професійній і науково-пошуковій діяльності, тощо.

Навчання повинне мати розвиваючий характер. Передаючи знання, викладач має навчати спостерігати, порівнювати,

аналізувати, виражати свої думки за допомогою мови. Так студенти навчаються самостійно мислити і здобувати нові знання. Розвиваючи самостійність у студентів, викладач створює систему навчальних завдань, виховує відповідальність особистості. Одним із основних завдань сучасного викладача залишається керівництво навчальним процесом, не обмежуючи свободи студентів та поважаючи особисту гідність, стимулюючи розвиток навчального інтересу та формування індивідуальності.

Формування особистості людини триває все життя, в тім період навчання у вищій школі відіграє особливу роль у цьому процесі. Саме в цей час у студента закладаються основи тих якостей спеціаліста, з якими він увійде в нову для нього атмосферу діяльності, де відбуватиметься його подальший розвиток як особистості. Тому питання особистісного становлення студентів в аспекті їхньої професійної діяльності має постійно знаходитися в центрі уваги вищої школи. Для цього система навчально-освітнього процесу повинна бути вибудована на ґрунті гармонізації розвитку студента і як особистості, і як фахівця.